

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 29603-12-12 מדינת ישראל נ' נסראלדין בע"מ ואח' תאריך: 12/11/2015

בפני כבוד השופט ד"ר זאיד פלאח
המאשימה
נגד
נאשמים

1. נסראלדין סעיד 2006 בניין והנדסה בע"מ
2. מוניר נסראלדין באמצעות ב"כ עו"ד יואב אבן
3. כהן חגית קבלני בנין בע"מ
4. יוסף כהן
באמצעות ב"כ עו"ד אפרים דמרי

פסק - דין

(ללא הרשעה)

כתב האישום והודאת הנאשמים

1. הנאשמים הודו בביצוע העבירות המפורטות בכתב האישום, וזו תמצית:

הנאשמות 1 ו- 3 הינן חברות פרטיות, העוסקות בין היתר בעבודות שיפוצים. הנאשם 2 היה מנהל עבודה אצל הנאשמת 1 ואחראי על בניית כיתות הלימוד בבית ספר כדורי, והנאשם 4 היה אחד מבעלי הנאשמת 3, ואחראי מטעמה על עבודות השיפוץ. בהתאם לעובדות כתב האישום, במסגרת עבודות בניית כיתות בבית ספר כדורי, השליכה נאשמת 1 במהלך החודשים יולי-ספטמבר 2011 פסולת בניין בשטח פתוח ברשות הרבים, ונאשמת 3 השליכה בשתי פעמים באותה תקופה פסולת בניין בשטח פתוח ברשות הרבים. הפסולת כללה בין היתר ארגזים, חביות, חומרי בידוד, חלקי תקרה ושאריות של קילוף צבע. הנאשמות 1 ו- 3 הודו בביצוע עבירה שעניינה השלכת פסולת ברשות הרבים ולכלוך רשות הרבים, והנאשמים 2 ו- 4 הודו בביצוע עבירה שעניינה הפרת חובת הפיקוח של נושא משרה.

2. בתיק זה נשמעו כל הראיות, וב"כ הצדדים הגישו את סיכומיהם, ואולם, ולאחר שעיינתי בכל הראיות ובכל סיכומי הצדדים, הצעתי לסיים תיק זה כדלקמן:

"הצעת בית המשפט:

לאחר שקראתי את כל חומר הראיות בתיק וכן את כל הסיכומים שהוגשו על ידי ב"כ הצדדים, כולל התשובה של ב"כ המאשימה לסיכומי הנאשמים, אני מציע לצדדים כדלקמן:

המקום הוא רשות הרבים וגם אם אקבל את הטענה בעניין אלבז שלא יכול היה לראות את ערימת הפסולת מהכביש הראשי, עדיין יש ראיות להשלכה. כתב האישום אינו מפרט מה השליך כל נאשם ומאחר וכל חומר הראיות הוגש במהלך ניהול התיק, כל צד יוכל לטעון בנוגע להשלכה שבוצעה על ידי הנאשמים. ברור לי שחלק מהפסולת לא הושלכה על ידי הנאשמים, מאחר והוכחה שהיתה פסולת אחרת מלפני כן, שאינה שייכת לנאשמים.

בנוגע לטיעון של אכיפה בררנית - טיעון זה אינו יכול להוביל לביטול כתב האישום אך יש בו כדי להשליך על הטיעון של זוטי דברים ו/או אי הרשעה וכן על הקלה בעונש שיוטל.

בנוגע לטיעון בדבר הימנעות מהרשעה - הרי שטיעון זה יש לטעון לאחר הודאת נאשמים ולא במסגרת הכרעת הדין.

קיים הבדל בין נאשמים 1 ו-2 לבין נאשמים 3 ו-4, כאשר נאשמים 1 ו-2 מצבם קל יותר, מאחר ולפי חומר הראיות לכל היותר מיוחסים להם השלכה של חבית וארגז. אני מציע לנאשמים לחזור בהם מכפירתם ולהודות במיוחס להם בכתב האישום. בטרם קביעה אם יש מקום להרשיע מי מהנאשמים, יטענו ב"כ הצדדים, כאשר המאשימה רשאית לטעון להרשעת כל הנאשמים ואילו ב"כ הנאשמים 1 ו-2 יטענו לביטול כתב האישום מחמת זוטי דברים ולחילופין להימנעות מהרשעתם. ב"כ הנאשמים 3 ו-4 יטענו להימנעות מהרשעת מרשיו.

הסנגורים רשאים לכלול בטיעוניהם גם את ממצאי הביקור במקום, לפיהם נמצאו ערימות של פסולת באותו שטח נשוא כתב האישום גם במועד מאוחר יותר וזאת לעניין אכיפה בררנית וכן קיומה של פסולת אחרת שאינה קשורה בנאשמים, והכל בכדי לשכנע בקבלת הטיעון בעניין זוטי דברים ו/או הימנעות מהרשעה."

ב"כ הנאשמים הסכימו להצעה, ביקשו להתיר למרשיהם לחזור בהם מכפירתם, והם הודו במיוחס להם, ואילו ב"כ המאשימה הודיע שהוא עומד על הרשעת הנאשמים, וכי הוא יעתור להטלת עונש של קנס, התחייבות כספית, וישקול בקשה להטלת מאסר מותנה. ישיבת הטיעונים לעונש נדחתה לחודש ימים, בכדי לאפשר לב"כ הצדדים להכין את טיעוניהם, ואתמול טענו הצדדים, ומכאן פסק דין זה.

טיעוני ב"כ המאשימה

3. ב"כ המאשימה התייחסה לעבירות שבביצוען הודו הנאשמים, ובנוגע לפסולת שהושלכה ע"י כל אחד מהנאשמים, היא הפנתה לת/1 ול-5/ת, וביקשה לקבוע שנאשמים 3-4 ביצעו שתי השלכות, כולל מזרונים שחורים, חלקי תקרה ושקים, וכי כמות הפסולת שהושלכה ע"י הנאשמים 3-4 גדולה יותר מזו שהושלכה ע"י הנאשמים 1-2. בנוגע לנאשמים 1-2, נטען שנהג טרקטור העובד אצלם השליך חבית וארגז בלבד.

4. בנוגע למתחם העונש ההולם את מעשי הנאשמים, נטען כדלקמן:

נאשמת 1 - קנס הנע בין 20,000 ₪ ועד 80,000 ₪, והתחייבות כספית כפולה.

נאשם 2 - קנס הנע בין 20,000 ₪ ועד 60,000 ₪, והתחייבות כפולה.

נאשמת 3 - קנס הנע בין 30,000 ₪ ועד 100,000 ₪, והתחייבות כפולה.

נאשם 4 - קנס הנע בין 20,000 ₪ ועד 80,000 ₪, והתחייבות כפולה.

5. בנוגע לשיקולים שהביאו את המאשימה לטעון למתחמי הענישה הנ"ל, התייחסה ב"כ המאשימה לחלקם היחסי של כל אחד מהנאשמים, ולסיבות שהביאו אותם לבצע את העבירות, לנזק שנגרם או היה צפוי להיגרם ולסיבות שהביאו אותם לבצען. בנוגע לטענת זוטי הדברים - נטען שטענה זו קשורה בנאשמים 1-2 בלבד, והיא נוגעת לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ונלקחה בחשבון בקביעת המתחם. עוד נטען בנוגע לערכים המוגנים שנפגעו, וב"כ המאשימה עתרה להרשיע את כל הנאשמים.

6. בנוגע לעונש בתוך המתחם, ביקשה ב"כ המאשימה להתחשב במועד הודאת הנאשמים, שבאה לאחר סיום שמיעת כל הראיות והגשת סיכומי הצדדים, לעברם הפלילי של הנאשמים, ולעברם הסביבתי. ב"כ המאשימה ביקשה, כאמור, להרשיע את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם, לדחות את הבקשה לביטול כתב האישום נגד נאשמים 1-2 מחמת זוטי דברים, והפנתה להלכות בדבר הימנעות מהרשעה, וטענה שמקרה זה אינו נמנה על אותם מקרים המאפשרים ויתור על ההרשעה. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה של בתי משפט שונים, ועתרה להטיל על כל אחד מהנאשמים את הרף העליון של מתחמי הענישה שצוינו על ידה.

טיעוני ב"כ הנאשמים 1-2

7. ב"כ הנאשמים 1-2 התייחס לחלקם הקטן של מרשיו, בכך שבסה"כ מדובר בהשלכת שני פריטים - חבית וארגז, וזאת לפרק זמן קצר ביותר, עד לפינויים מהמקום. לדברי הסנגור, המקרה של מרשיו נופל בגדר הסייג של זוטי דברים, הקבוע בסעיף 34 י"ז לחוק העונשין, והוסיף שלאור טיב המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי - המעשה הוא קל ערך, על כן ביקש להורות על ביטול כתב האישום נגד מרשיו. הסנגור הדגיש את נסיבות ביצוע העבירות, וטען שהחבית והארגז הושלכו לעבר ערימת פסולת קיימת, בתום לב של נהג מחפרון, וכי במשך עבודת הנאשמים במתחם כדורי הם פינו את כל הפסולת לאתר מותאם, למעט מעידה זו. עוד נטען, שהנאשמים ניקו את השטח, והניקוי היה יותר ממה שהם השליכו, בשל קיום פסולת קודמת ושאינה קשורה בהם. עוד נטען שקיימת שרירות שלטונית מעצם העמדתם לדין, וביקש למעשה להתחשב בטיעון האכיפה הבררנית בכדי לשכנע לקבל את בקשתו. הסנגור הפנה לפסיקה הנוגעת לזוטי דברים.

8. לחילופין - ביקש הסנגור להימנע מהרשעת מרשיו, תוך שהתייחס לפסיקה העקרונית שנקבעה בעניין זה, ולשיקולים המתקיימים בעניין מרשיו. נטען עוד, שבית המשפט העליון התייחס למגמת המחוקק לקבוע מנגנוני אכיפה חילופיים ביחס לעבירות על חוקי איכות הסביבה, וזאת בכדי להימנע מהרשעת נאשמים בפלילים, על כל השלכותיה. נטען, שסוג העבירות שבביצוען הודו הנאשמים, ונסיבות ביצוען - מאפשרים ויתור על הרשעתם. עוד נטען, שעברם של הנאשמים רחוק וקל ביותר, וכי הרשעתם עלולה לפגוע בעתידם המקצועי, מאחר והעדר הרשעה

נשקלת בין התנאים לקבלת עבודה בתחום בו עוסקים הנאשמים.

טיעוני ב"כ הנאשמים 3-4

9. ב"כ הנאשמים 3-4 התנגד למפורט במסמך המתאר את עברם הסביבתי של מרשיו, והציג לעיוני מסמך ממנו עולה שמדובר בהתעופות חול ממשאית ובהשלכת בדל סיגריה מהרכב, על כן ביקש לראות במרשיו כבעלי עבר סביבתי נקי. בנוגע לעברו הפלילי של מרשו, נטען שמדובר בעבירות בנייה בעיקר, וכי הרשעתו האחרונה של מרשו היא מלפני כ- 10 שנים. הסנגור ביקש לראות בניהול משפטם של הנאשמים כנסיבה לקולא דווקא, וזאת מאחר וניהול ההליך וחשיפת בית המשפט לחומר הראיות בתיק הביא את בית המשפט לקבלת תמונה מלאה ומקיפה אודות האירוע, ובכך אפשר לבית המשפט להגיע לסיום הוגן של ההליך. הסנגור הוסיף וטען, שהנאשמת 3 היא חברה משפחתית, המקבלת עבודות במסגרת מכרזים ופניות של גורמים שונים, וכי הרשעתה בדיון עלולה לגרום לה לאבד חלק ניכר מפרנסתה, בשל הדרישה לעבר נקי. עוד נטען בנוגע לעבודות שביצעו מרשיו אל מול גופים ציבוריים ופרטיים, ועמידתם בכל אמות המידה הנדרשות, כולל אמינות, רצינות ועמידה בלוח זמנים.

10. הסנגור התייחס לנאשם 4, העובד מאז היותו ילד, וציין את התנהלותו החיובית משך כל ימי חייו, ועזרתו לזולת. עוד נטען, שלנאשם 4 שני ילדים, אותם חינוך על ערכי אהבת המולדת, שירות בצבא, לימודים אקדמיים ועזרה לזולת.

11. ב"כ הנאשמים 3-4 התנגד למתחם הענישה שצוין ע"י ב"כ המאשימה, והוא חזר על בקשתו להימנע מהרשעת מרשיו, תוך שציין את הפגיעה הצפויה לשני הנאשמים באם יורשעו, וההפסדים שייגרמו להם בשל כך. עוד נטען, שהנאשמים מנהלים את חשבונותיהם ואת עסקם על הצד הטוב ביותר, והגיש לעיוני מסמכים מהם עולה שהנאשמים פינו את הפסולת לאתרים מורשים, למעט מעידתם בתיק זה, וכי מדובר במעידה חד פעמית שאינה מאפיינת אותם.

12. הסנגור התייחס לפסולת שהושלכה בשטח הפתוח בכדורי, ושאינה קשורה בנאשמים, והפנה לדו"ח הביקור במקום, שהתייחס לכך. לדברי הסנגור, העבירה שבביצועה הודו מרשיו מאפשרת ויתור על ההרשעה, במיוחד לאור נסיבותיה, שעה שמרשיו השליכו פסולת בכמות שאינה גדולה, על גבי פסולת קיימת, וכבר ביום שלמחרת פינו את כל הפסולת שהייתה במקום - גם זו שלא הונחה על ידם. עוד נטען, ששיקולים של שיקום הנאשמים מצדיקים הימנעות מהרשעתם.

13. בתום טיעוני ב"כ הצדדים שמעתי את הנאשמים 2 ו- 4, וכן את גב' חגית כהן, בתו של הנאשם 4, שדיברה בשם הנאשמת 3. הנאשמים הביעו חרטה בפניי, והבטיחו שמדובר במעידה חד פעמית, שלא תחזור על עצמה.

דין והכרעה

14. תיק זה התנהל בפניי משך מספר ישיבות, ובנוסף יצאתי לביקור במקום במתחם בית ספר כדורי. בטרם תחילת שמיעת הראיות, סברתי שמדובר במקרה חמור של השלכת פסולת בכמויות גדולות, במתחם בית ספר כדורי, אך לאחר שמיעת כל הראיות, ובמיוחד לאחר הביקור במקום שערכתי, התגלו בפניי ממדיו האמיתיים של תיק זה, שהם

קטנים בהרבה ממה שנדמה היה, על כן אין ספק שניהול התיק הביא להצגת התמונה האמיתית והנכונה בפני בית המשפט. בכך מגיע אני למסקנה, שעל אף השלב המאוחר שבו הודו הנאשמים בכל המיוחס להם בכתב האישום, הרי שעדיין יש לזקוף לזכותם את הודאתם, כחלק מהשיקולים לקולא.

15. אין ולא יכולה להיות מחלוקת, בדבר הפגיעה החמורה באיכות הסביבה, ובאיכות החיים של כל אזרחי ותושבי המדינה, כתוצאה מזיהום הסביבה. השלכת פסולת ברשות הרבים פוגעת בזכותו של כל אדם לחיות בסביבה נקייה, ופוגעת באיכות החיים של בני האדם.

16. הפגיעה של הערכים הסביבתיים המוגנים, כתוצאה מזיהום הסביבה, אינה פוגעת רק בבני האדם, שהרי על פני כדור הארץ חיים להם בעלי חיים למיניהם, וצומחים להם צמחים על כל גווניהם וסוגיהם. זיהום הסביבה פוגע גם בזכותם של בעלי החיים לחיות בסביבה נקייה, וכן פוגעת בצומח - מכאן, שהערכים המוגנים שנפגעו קשורים לא רק באדם, אלא גם בחי ובצומח.

17. במקרה שבפניי - מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית.

18. ב"כ הנאשמים 1-2 ביקש להורות על ביטול כתב האישום כנגד מרשיו, וזאת מכוח הגנת זוטי הדברים, ולחילופין - ביקש להימנע מהרשעת מרשיו. סעיף 34"ז לחוק העונשין קובע את הסייג של זוטי דברים בזו הלשון:

"34ז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך."

הסנגור ביקש לשכנע, שהשלכת חבית וארגז, לפרק זמן קצר, ע"י נהג מחפרון העובד אצל הנאשמים 1-2, ופינוי הפסולת זמן קצר לאחר השלכתה, מהווים נסיבות המצדיקות קבלת הטענה של זוטי דברים. עוד נטען, שתוצאות המעשה הן פינוי מיידי של החבית והארגז, והאינטרס הציבורי מצדיק ביטול כתב האישום.

19. השלכת חבית וארגז אכן אינה נחשבת להשלכת כמות גדולה של פסולת, ואולם, השלכתם בשטח ציבורי השייך לבית הספר, מגדילה את ערך המעשה, והגדלה זו מונעת ממני את האפשרות לבטל את כתב האישום מחמת זוטי דברים. יחד עם זאת, נסיבות המקרה מובילות למסקנה, שטיב העבירה שביצעו הנאשמים 1-2 מאפשר ויתור על הרשעתם, לאחר שקבעתי שהם ביצעו את העבירה, וכן מאפשר הקלה משמעותית בעונש שאטיל עליהם לצד אי-ההרשעה. חוק העונשין מכיר אף הוא, במסגרת תיקון 113 לחוק, בצורך בהקלה בעונש בשל קרבה לסייג לאחריות פלילית, ובמקרה שבפניי קיימת קרבה לסייג.

20. בית המשפט העליון נדרש לא אחת לשאלת הימנעות מהרשעת נאשמים. בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, קבעה השופטת דורנר:

" ענישתו של נאשם היא אינדוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על -יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם".

" הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: האחד - על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, והשני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על הרשעת הנאשם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

21. כעשור לפני פרשת תמר כתב, התייחס הנשיא שמגר לסוגיית אי-ההרשעה בתיק בר"ע 432/85 גדעון רומנו נ' מדינת ישראל בכתבו:

"בעקבות ההודאה בעובדות או בעקבות המסקנה השיפוטית שעבירה פלונית הוכחה כדבעי לאור הראיות שהובאו בפני בית המשפט, גם באה בדרך כלל ההכרעה לפיה יש להרשיע את הנאשם. רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה, נוקט בית המשפט לפעמים בחלופה של הטלת מבחן ללא הרשעה. ההימנעות מן ההרשעה הופכת, כמובן, באופן תיאורטי לקשה יותר ככל שהעבירה חמורה יותר ובתי המשפט אינם נוהגים לראות בחרטה בלבד עילה ליצירתה של הבחנה בין פלוני לפלמוני שעבר אותה עבירה בנסיבות דומות".

22. פסקי דין אלה ואחרים משקפים את אופן הפעלת שיקול הדעת בסוגיית ההימנעות מהרשעת נאשמים, ומספקים הנחיה במישור הנורמטיבי לגבי אופן הפעלת הסמכות של הימנעות מהרשעה, וזאת תחת העיקרון שענישה היא לעולם אינדיבידואלית.

23. הנאשמים 1-2 השליכו שני חפצים לזמן קצר, על גבי פסולת קיימת, ומיד לאחר מכן ניקו את כל הפסולת שהייתה במקום - גם זו שהונחה ע"י אחרים. השלכת שני החפצים נעשתה ע"י אחד מעובדי נאשמים אלה. המקום שאליו הושלכה הפסולת שימש אחרים להשלכת פסולת, ובביקור במקום שערכתי במתחם בית ספר כדורי נוכחתי לראות, שקיימים מספר מוקדים של פסולת המושלכת ברשות הרבים, והנאשמים כולם, כולל 3-4 השליכו את הפסולת בה הם מואשמים, לאחד ממוקדי הפסולת שהיו קיימים. מסיבה זו טענו ב"כ הנאשמים לקיום הגנה מן הצדק, בשל אכיפה בררנית, מאחר ורק הם הועמדו לדין בגין השלכת הפסולת, ואילו אחרים שהשליכו פסולת במספר מוקדים באותו מתחם של בית ספר כדורים - לא הועמדו לדין. במסגרת הצעתי לסיום התיק, שהנאשמים קיבלו אותה, קבעתי שהטעון של אכיפה בררנית במקרה זה אינו יכול להוביל לזיכוי הנאשמים, אך יש לקחת שיקול זה במכלול השיקולים לקולא, גם לעניין הימנעות מהרשעה וגם לעניין העונש שיוטל, וכך אני עושה.

24. הנאשמים 3-4 השליכו פסולת, שגם היא מורכבת ממספר פריטים, אך אין מדובר בפסולת בכמות גדולה, וגם

השלכה זו נעשתה ע"י עובדיהם. הפסולת הושלכה, כאמור, על גבי פסולת אחרת שהייתה קיימת, וגם זו נוקתה ע"י הנאשמים זמן קצר לאחר השלכתה.

25. מבחינת כמות הפסולת שהושלכה, ומבחינת נסיבות השלכתה, מדובר באחד התיקים הקלים שהובאו בפני בתחום זה. אמנם כל השלכה של פסולת מחייבת נקיטה בהליכים - הן לשם ניקיון השטח שזוהם, וכן בכדי להרתיע את המשליכים ואת האחרים מלזהם את הסביבה. יחד עם זאת, לא כל השלכה של פסולת אמורה לגרור בוודאות להרשעה בדין.

26. העיקרון הוא, שיש להרשיע נאשמים העוברים על דיני איכות הסביבה, אך לעיקרון זה קיימים חריגים, בכך שבהתקיים נסיבות מיוחדות ויצאות דופן, בהן ניתן לוותר על ההרשעה, הן מבחינת סוג העבירה ונסיבותיה, והן מבחינת שיקום הנאשמים - יש מקום לוותר על ההרשעה, וכך הוא המקרה שבפניי.

27. הנאשמים 1-2 הפרו את חוקי איכות הסביבה לזמן קצר וההפרה הינה קלה. הנאשמים 3-4 הפרו את אותם חוקים גם כן לזמן קצר, אך ההפרה חמורה יותר מזו של הנאשמים 1-2, וזאת לאור כמות הפסולת שהושלכה - אך עדיין מדובר בכמות שאיננה גדולה. מעשיהם של כל הנאשמים, שהפרו אמנם את דיני איכות הסביבה, מאפשרים בנסיבות המיוחדות של מקרה זה, ויתור על ההרשעה.

28. משהגעתי למסקנה שבמקרה מסוים זה העבירה מאפשרת ויתור על ההרשעה, נשאלת השאלה בנוגע לפגיעה בשיקומם של הנאשמים. הנאשמות 1 ו-3 עוסקות בקבלנות ובעבודות נוספות, ושוכנעתי ששתי החברות מקבלות עבודה, בין היתר, באמצעות מכרזים. שוכנעתי עוד, שהרשעת שתי החברות עלולה לגרום להן שלא לקבל עבודות, שהרי עצם ההרשעה מהווה כתם, העלול להרתיע נותני עבודה מלמוסרה למורשעים - בין אם מדובר בעבודה עבור מוסדות מדינה וציבור, ובין אם מדובר בעבודה עבור מוסדות פרטיים. פגיעה בעתיד הכלכלי של הנאשמות 1 ו-3 תהא חמורה, והאינטרס הציבורי במקרה זה מצדיק הימנעות מהרשעתם.

29. בנוגע לנאשמים 2 ו-4 - מדובר באנשים שעשו עליי רושם חיובי, ושוכנעתי שהם מנהלים אורח חיים נורמטיבי. בכל עבודה, וגם בעבודתם של הנאשמים, נדרשת אמינות ושם טוב, בכדי להמשיך ולהתפרנס, והרשעת הנאשמים בתיק שבפניי עלולה לפגוע באמינותם ובשם הטוב, ובכך לפגוע בפרנסתם, עד כדי פגיעה בשיקומם. הנאשם 2 ביצע עבירה קלה יותר מזו שבוצעה ע"י הנאשם 4, במובן זה שנאשם 2 השליך שני חפצים בלבד, ואילו הנאשם 4 השליך חפצים רבים יותר. ההבדל שבין שני הנאשמים אינו יכול להוביל להרשעת האחד ואי-הרשעת האחר, אלא יש בהבדל ביניהם כדי להוביל להטלת מרכיבי ענישה מחמירים יותר על הנאשם 4, וזאת במסגרת אי-הרשעתו.

30. סוגיית הימנעות מהרשעת נאשמים, שלא הופנו לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר, קבועה בסעיף 72(ב) לחוק העונשין:

"72. (א) בית משפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון

ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים.

(ב) קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת."

31. הרכב מורחב של בית המשפט העליון נתן לאחרונה פסק דין מנחה בעניין הימנעות מהרשעה, וזאת בתיק דנ"פ 8062/12 **מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ** (פורסם באתר נבו, 2.4.2015), שם נקבע ע"י הנשיא גרוניס (עמ' 29 לפסק דינו):

"אין חובה להטיל על תאגיד שלא הורשע, אף שנמצא אחראי בפלילים, צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור. במקרה כזה ניתן להטיל התחייבות להימנע מעבירה ללא סנקציה נוספת, או לצד חיוב בתשלום פיצוי. לעומת זאת, פיצוי בצד אי-הרשעה עשוי לבוא רק בצירוף התחייבות להימנע מעבירה. הואיל ומסקנות אלה מבוססות על פרשנות הוראות הדין הצריכות לעניין, ולא על מיהותו של הנאשם, הן חלות גם בנסיבות בהן הנאשם הוא בן אנוש."

בית המשפט העליון, שסמך בין היתר על סעיף 72(ב) לחוק העונשין, קבע שניתן לוותר הן על הרשעת תאגיד והן על הרשעת נאשם, ואפשר להטיל עליהם התחייבות להימנע מביצוע עבירה ופיצוי כספי.

32. ב"כ המאשימה ציינה מתחמי ענישה כספיים על כל אחד מארבעת הנאשמים. אין בידי לקבל מתחמים אלה, כאשר מדובר בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בתיק זה. על אף שהגעתי למסקנה שבמקרה שבפניי אין להרשיע את הנאשמים, עדיין אקבע מתחמי ענישה הולמים בעיניי, וזאת לאחר שלקחתי בחשבון את הערכים המוגנים שנפגעו ואת מידת הפגיעה בהם, את הפסיקה הנוהגת, את העדר התכנון של העבירות, שבוצעו כאמור ע"י עובדיהם, ושהפסולת הושלכה מעל למקום שהייתה בו פסולת אחרת. עוד לקחתי בחשבון את הנזק שנגרם והיה צפוי להיגרם כתוצאה מביצוע, את הסיבות שהביאו את הנאשמים לבצען, את יכולתם להימנע מביצוע, את הקרבה לסייג לאחריות פלילית בנוגע לנאשמים 1-2, וכן את נסיבות ביצוע העבירות, כפי שפירטתי בפסק דין זה, והגעתי למסקנה, שמתחם העונש ההולם את מעשי הנאשמים הוא כדלקמן:

נאשמת 1 - קנס/פיצוי הנע בין 3,000 ₪ ועד 10,000 ₪.

נאשם 2 - קנס/פיצוי הנע בין 3,000 ₪ ועד 10,000 ₪.

נאשמת 3 - קנס/פיצוי הנע בין 6,000 ₪ ועד 20,000 ₪.

נאשם 4 - קנס/פיצוי הנע בין 6,000 ₪ ועד 20,000 ₪.

33. אדגיש, שמתחם העונש שצוין על ידי לעיל הוא חריג בקולותו, לעומת תיקים אחרים בתחום איכות הסביבה, וזאת לאור נסיבותיו המיוחדות של תיק זה, ואין ללמוד ממתחמים אלה לגבי תיקים אחרים בעתיד.

34. בנוגע לעונש בתוך המתחם, לקחתי בחשבון את הפגיעה של העונש בנאשמים ובמשפחותיהם, את הנזקים שנגרמו לנאשמים כתוצאה מביצוע העבירות, וניהול הליך משפטי ארוך בעניינם, את נטילת האחריות של הנאשמים על מעשיהם. כפי שקבעתי לעיל, ניהול תיק זה על ידי הנאשמים לא תיזקף לרעתם, מאחר ושמיעת הראיות הביאה לחשיפת נתונים רבים, שלא היו נחשפים בלעדיו, ובכך סייע הניהול להגעה להכרעת צודקת ונכונה בעניינם. לקחתי עוד בחשבון את מאמצי הנאשמים לתיקון תוצאות העבירה, בכך שמיד כשנדרשו לכך הם ניקו את כל השטח שזוהם, והם פינו לא רק את הפסולת שהושלכה על ידם, אלא גם את כל הפסולת שהייתה במקום, ושהושלכה גם ע"י אחרים. לקחתי בחשבון את התנהגותם החיובית של הנאשמים ואת תרומתם לחברה, את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות לפני יותר מארבע שנים ועד היום, וכן את עברם הפלילי שאינו מכביד וישן, ואת עברם הסביבתי הקל.

35. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, החלטתי להימנע מהרשעת הנאשמים, ולהטיל עליהם את הרף התחתון של מתחם העונש שצוין על-ידי, וזאת בצירוף התחייבויות כספיות בסכומים גבוהים יותר.

36. סוף דבר, אני דן את הנאשמים לעונשים אלה, וזאת ללא הרשעה:

נאשמת 1

התחייבות ע"ס 10,000 ₪ להימנע מביצוע עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים וזאת תוך שנה מהיום.

פיצוי ע"ס 3,000 ₪ לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הפיצוי ישולם בשלושה תשלומים שווים ורצופים, ע"ס 1,000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.1.16, ובכל 1 לכל חודש אחריו, וזאת באמצעות שובר שיישלחו ע"י ב"כ המאשימה לב"כ הנאשמים.

נאשם 2

התחייבות ע"ס 6,000 ₪ להימנע מביצוע עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים וזאת תוך שנה מהיום.

פיצוי ע"ס 3,000 ₪ לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הפיצוי ישולם בשלושה תשלומים שווים ורצופים, ע"ס 1,000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.1.16, ובכל 1 לכל חודש אחריו, וזאת באמצעות שובר שיישלחו ע"י ב"כ המאשימה לב"כ הנאשמים.

נאשמת 3

התחייבות ע"ס 20,000 ₪ להימנע מביצוע עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים וזאת תוך שנה מהיום.

פיצוי ע"ס 6,000 ₪ לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הפיצוי ישולם בשישה תשלומים שווים ורצופים, ע"ס 1,000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.1.16, ובכל 1 לכל חודש אחריו, וזאת באמצעות שובר שיישלחו ע"י ב"כ המאשימה לב"כ הנאשמים.

נאשם 4

התחייבות ע"ס 15,000 ₪ להימנע מביצוע עבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים וזאת תוך שנה מהיום.

פיצוי ע"ס 6,000 ₪ לטובת הקרן לשמירת הניקיון. הפיצוי ישולם בשישה תשלומים שווים ורצופים, ע"ס 1,000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.1.16, ובכל 1 לכל חודש אחריו, וזאת באמצעות שובר שיישלחו ע"י ב"כ המאשימה לב"כ הנאשמים.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, ל' חשוון תשע"ו, 12 נובמבר 2015, במעמד כל הצדדים.